

Activiteit nummer	Omschrijving activiteit	Onderzoeks-elementen ICE
1. Voorbereidend onderzoek (maand 1 t/m 3)	Doel: voorbereidingen treffen voor de start van het gehele project ten behoeve van het impact-onderzoek. Onderdelen: • Faciliteren en coördineren van bijeenkomsten en enquête t.b.v. onderzoekers. • Als klankbord meelesen met en feedback geven op plannen van onderzoekers.	<u>Exploratieve fase</u> Doel: Begrip van betrokkenheid en betekenis krijgen. Onderdelen: • Literatuurscan van o.a. bestaande methodieken en toolkits over participatie en impact. • Vragenlijst maken, nulmeting onder museummedewerkers (MCC, Zendingserfgoed, Missiemuseum) uitvoeren. • Workshop met museummedewerkers over impact. Samen een Theory of Change opstellen.
2. Ontmoeting erfgoedprofessionals en erfgoedgemeenschappen (maand 4 t/m 6)	Doel: Wederzijdse kennisuitwisseling tussen erfgoedprofessionals en erfgoedgemeenschappen over religieus erfgoed uit koloniale context. Dit betreft niet alleen kennis over historische en materiële aspecten van een object, maar vooral ook het gebruik ervan en wat het voor mensen betekende, toen en nu. Onderdelen: • Werven deelnemers voor dit project in het algemeen en voor bezoek aan Museum Catharijneconvent vanuit erfgoedgemeenschappen die voorouders hebben in voormalige koloniën, en ook vanuit de autochtone christelijke gemeenschappen - het koloniale verleden is immers een gedeeld verleden dat bij beide groepen gevoelig ligt.	Onderdelen (vervolg): • Participerende observatie bij voorbereidende sessie en live ontmoeting. • Focusgroepgesprek voeren met ca. 6-10 aanwezigen (na afloop) (waarvan 5 participanten). • Waar nodig aangevuld met diepte-interviews ter duiding (max. 6, waarvan 3 participanten).

	• Voorbereidende online sessie waarin we a) deelnemers laten zien hoe ze via onze webcatalogus onderzoek kunnen doen naar onze collectie, b) hen uitnodigen om objecten die zij zelf hebben, thuis of in hun kerk, en die raken aan het koloniale verleden, mee te nemen naar het museum, c) de objecten uit ons herkomstonderzoek (activiteit 1) presenteren, en d) samen de uiteindelijke selectie van objecten bepalen die we samen gaan bekijken tijdens de ontmoeting. • Gezamenlijke sessie organiseren waarbij we de geselecteerde objecten live gaan bekijken in het museum en daarover met elkaar in gesprek gaan. We bieden hierbij bewust ruimte om mogelijk ongemakkelijke onderwerpen uit het koloniale verleden te verkennen. • Streven: 8 participanten.	
3. Bezoek aan drie museale collecties (maand 7 t/m 12)	Doelen: • Erfgoedgemeenschappen krijgen zicht op welk religieus erfgoed er uit hun landen van herkomst aanwezig is in Nederlandse musea. • Gesprekken over dit erfgoed en de herkomst daarvan faciliteren. Dit erfgoed is in het verleden door missionarissen weggehaald uit de oorspronkelijke gemeenschappen en naar Nederland gebracht, terwijl de gemeenschappen zelf vaak werd aangeleerd dat hun cultuur niet christelijk en dus onwenselijk was. Deze overtuiging over hun eigen (oorspronkelijke) erfgoed werkt nog steeds diep door in de huidige gemeenschappen en leidt soms tot afwijzing van de eigen cultuur en herkomst en onbewust geïnternaliseerde gevoelens van minderwaardigheid (vs. een zogenaamde superioriteit van	<u>Operationele onderzoeksfase</u> Doel: Cultureel-gevoelige en subjectieve impact in kaart brengen. Onderdelen: • Participerende observatie bij drie museumbezoeken.

	de Europese witte christelijke cultuur). Mensen die wij al hebben gesproken gebruiken hiervoor woorden als heling, verwerking, verzoening. Wij willen dat zelf niet als doel stellen want dat is aan de gemeenschappen zelf, en niet aan ons om te bepalen, maar als wij daar aan mogen bijdragen doen we dat graag. • Voor ons als erfgoed specialisten is dit vooral van groot belang om in toekomstige presentaties dit erfgoed respectvol te kunnen tentoonstellen. Onderdelen: • Online sessie met erfgoedgemeenschappen ter evaluatie van activiteit 2 en ter voorbereiding van vervolgstappen. Tijdens deze sessie kennismaken met de andere musea die we gaan bezoeken (Missiemuseum Steyl, Wereldmuseum, Zendingserfgoedhuis), en samen objecten selecteren voor het bezoek. • Met participanten uit erfgoedgemeenschappen een bezoek brengen aan andere musea (partners) met vergelijkbare collecties koloniaal erfgoed. • Streven: 10 participanten per bezoek, 30 in totaal.	
4. Vijf keer naar gemeenschappen toe (maand 13 t/m 19)	Doel: zie activiteit 3. We weten dat niet alle mensen in erfgoedgemeenschappen naar de museumbezoeken toe zullen komen. Omdat we laagdrempelig willen zijn en ook belangstelling hebben levend erfgoed in kerken en bij mensen thuis, waarin regelmatig sporen van het koloniaal verleden terug te vinden zijn, willen we ook bijeenkomsten bij de gemeenschappen op locatie organiseren. Onderdelen:	Onderdelen (vervolg): • Creatieve onderzoeksmethoden tijdens de ontmoetingsmomenten (nader te bepalen i.s.m. erfgoedgemeenschappen). • Enquête afnemen onder deelnemers.

	• Inventariseren welke gemeenschappen interesse hebben om als partners hierin op te trekken. • Bijeenkomsten voorbereiden met leiders en deskundigen vanuit deze gemeenschappen. Streven: 3 participanten per bijeenkomst / gemeenschap. • Vijf bijeenkomsten organiseren. Streven: minimaal circa 20-25 deelnemers bereikt per bijeenkomst. Dit worden publieke bijeenkomsten, voorbereid met de betreffende 'host'-gemeenschap, maar we nodigen zowel gemeenschappen met als zonder migratieachtergrond uit, zowel christelijk als niet-christelijk (bijvoorbeeld als het Indonesisch erfgoed betreft hebben wellicht zowel christenen met Indonesische achtergrond interesse, als autochtone christenen die bijv. familiehistorie hebben in voormalig Nederlands-Indië, als Indonesische Nederlanders die interesse hebben in het koloniaal verleden ook al zijn ze niet christelijk). De exacte werkvorm wordt samen verder uitgewerkt, en zal vermoedelijk maatwerk zijn aangezien elke gemeenschap weer anders is. We kunnen bijvoorbeeld verhalen vertellen over objecten in museale collecties, en in de kerkgemeenschappen zelf is soms erfgoed te vinden dat raakt aan het koloniale verleden. Denk bijvoorbeeld aan beelden van katholieke heiligen uit landen met een koloniaal verleden: deze heiligen tonen dat gekoloniseerde volkeren het katholieke geloof niet alleen (meer of minder vrijwillig) aannamen, maar dat ze het geloof zich toe-eigenden in een proces van culturele uitwisseling, waarbij de gemeenschappen zelf ook een eigen stempel op het christendom drukten en het verrijkten met bijv. hun eigen beeldtaal en religieuze expressievormen.	
5. Slotonderzoek (maand 20 en 21)	Doel: reflecteren op activiteit 1 t/m 4 ten behoeve van het impact-onderzoek.	<u>Reflectieve fase</u>

	Onderdelen: • Faciliteren en coördineren van bijeenkomsten en enquête t.b.v. onderzoekers. • Als klankbord meelezen met en feedback geven op rapportage van onderzoekers. • Streven: ca. 5 participanten.	Doel: Betekenisgeving en verantwoording, (tussentijdse) bevindingen delen en checken. Onderdelen: • Co-creatieve evaluatiesessies met participanten (streven: 5) en museummedewerkers. • T-1 meting onder museummedewerkers. • Rapportage van de bevindingen aan museum.
6. Toolkit maken (maand 22 en 23)	Doel: op basis van bevindingen van ICE een Toolkit ontwikkelen. Onderdelen: • Rapportage i.s.m. afdeling educatie verwerken tot toolkit. • Toolkit testen (o.a. met 5 participanten) en op basis van feedback aanscherpen. • Redactie & vormgeving t.b.v. digitale publicatie. • Streven: ca. 5 participanten.	Onderdelen (vervolg): • Meedenken en feedback geven op toolkit in ontwikkeling.
7. Uitkomsten van het project presenteren en borgen in de erfgoedsector. (maand 24: symposium)	Doelen: • Gesprek stimuleren tussen instellingen die verschillende toolkits en handleidingen hebben geproduceerd, om te verkennen hoe deze producten zich tot elkaar verhouden. • Onderzoek van ICE en de daarop gebaseerde toolkit presenteren aan het erfgoedveld, om toepassing daarvan te stimuleren en verdere samenwerking te verkennen. • Gesprek stimuleren binnen de erfgoedsector over religie en religieus erfgoed en snijvlakken verkennen met allerlei	Onderdelen (vervolg): • Presentatie bevindingen bij symposium.

	erfgoed domeinen: in onderwijs en sociaal domein, en bij kunst en erfgoed in de publieke ruimte. Onderdelen: • We organiseren een symposium met erfgoed specialisten en vertegenwoordigers van verschillende religieuze gemeenschappen over de verschillende methodieken die er gehanteerd worden binnen de erfgoedsector en hoe die zich tot elkaar verhouden. Bij dit symposium zal de ICE de resultaten van haar onderzoek presenteren en Museum Catharijneconvent de toolkit die ontwikkeld is op het vlak van participatieve omgang met religieus erfgoed. Streven: 25 participanten betrokken bij symposium. • Toolkit en verslag van het symposium worden online gepubliceerd en gedeeld via de website van het museum.	
8. Kennisdeling, borging en communicatie (binnen 12 maanden na afloop van het project)	Doel: Volgend op de presentatie van de resultaten van het onderzoek en van de toolkit zorgdragen voor een verdere inbedding en borging van de kennis in de erfgoedsector en binnen erfgoedgemeenschappen. Onderdelen: • Voor MuseumVisie, het kwartaalblad van de Museumvereniging, schrijft [REDACTED], conservator Internationale kerken en coördinator SKIN, een artikel. • Erfgoedgemeenschappen gaan we via een persoonlijke benadering bereiken via de voor Museum Catharijneconvent en de partnermusea gebruikelijke stakeholdercontacten.	

	• Via o.a. de VKB (Vereniging Kerkrentmeesterlijk Beheer) en hun e-learningreeks bereiken we het kerkennetwerk. Ook wordt er een nieuwsbericht op de website van SKIN geplaatst en indien mogelijk bij de PKN (Protestantse Kerk Nederland) en binnen het netwerk van het Programma Toekomst Religieus Erfgoed. • De toolkit wordt aanvullend verspreid via bestaande netwerken van de Museumvereniging, Erfgoedstem en ICOM Nederland, waarmee zowel musea als instellingen die zich bezighouden met (post)koloniaal erfgoed worden bereikt. In samenwerking met het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA) wordt een aanvullende route verkend richting educatieprofessionals. Tot slot ontwikkelt Museum Catharijneconvent op langere termijn (rond 2030) een tentoonstelling, publieks- en onderwijsaanbod over christendom en het koloniale verleden. Het project vormt een belangrijk fundament voor de insteek van deze programmering en met name de tentoonstelling is een belangrijke doorvertaling van de bevindingen van het project naar het bredere algemene publiek van museumbezoekers.	
--	--	--